Vlaams Parlement

274 (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 2 maart 2015 (2014-2015)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Ann Brusseel

over digitale platformen met onderwijsmateriaal voor leerkrachten

verzendcode: OND

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen.

Vaste leden:
mevrouw Vera Celis, de heer Koen Daniëls, de dames Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels, de heer Kris Van Dijck, mevrouw Miranda Van Eetvelde;
de heren Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, mevrouw Kathleen Helsen;
mevrouw Ann Brusseel, de heer Jo De Ro;
de dames Caroline Gennez, Tine Soens;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:
de heer Peter Persyn, mevrouw Grete Remen, de heren Axel Ronse, Willy Segers, de dames Ann Soete, Manuela Van Werde;
de dames Caroline Bastiaens, Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
de dames Ingrid Lieten, Katia Segers;
mevrouw Elke Van den Brandt.

Toegevoegde leden:
mevrouw Barbara Bonte.

INHOUD

1. Toelichting door de heer Nico Verplancke en mevrouw Karen Vander Plaetse van VIAA 4
2. Toelichting door de heren Pascal Craeye en Hans De Four van KlasCement 6
3. Toelichting door de heer Dirk Terryn en mevrouw Katrien Van Iseghem van CANON Cultuurcel 7
4. Vragen en bemerkingen van de commissieleden 10
   4.1. Vragen en bemerkingen van de heer Jo De Ro 10
   4.2. Vragen en bemerkingen van mevrouw Ann Brusseel 10
   4.3. Vragen en bemerkingen van de heer Jos De Meyer 11
   4.4. Vragen en bemerkingen van mevrouw Vera Celis 11
   4.5. Vragen en bemerkingen van mevrouw Kathleen Krekels 11
   4.6. Vragen en bemerkingen van mevrouw Yamila Idrissi 11
   4.7. Vragen en bemerkingen van mevrouw Caroline Bastiaens 11
   4.8. Vragen en bemerkingen van de heer Jan Durnez 12
5. Antwoorden van de heer Nico Verplancke en mevrouw Karen Vander Plaetse van VIAA 12
6. Antwoorden van de heren Pascal Craeye en Hans De Four en mevrouw Bea Claeys van KlasCement 14
7. Antwoorden van de heer Dirk Terryn en mevrouw Katrien Van Iseghem van CANON Cultuurcel 15

Gebruikte afkortingen 18

Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be

Op 12 februari 2015 organiseerde de Commissie voor Onderwijs een hoorzitting over digitale platformen met onderwijsmateriaal voor leerkrachten. Hierbij kwamen vertegenwoordigers van VIAA, KlasCement en CANON Cultuurcel aan bod. De drie bijhorende PowerPointpresentaties zijn als bijlage terug te vinden op de dossierpagina van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de heer Nico Verplancke en mevrouw Karen Vander Plaetse van VIAA

De heer *Nico Verplancke*, directeur van VIAA, gaat in op de historiek van VIAA. De organisatie werd opgericht op 21 december 2012. De jaren 2013 en 2014 waren opstartjaren. Daarna zou er een structurele financiering worden uitgewerkt. 2015 is een overgangsjaar. Op dit ogenblik is de financiering afkomstig van de minister bevoegd voor Cultuur, Media, Jeugd en Sport en van de minister bevoegd voor Onderwijs.

VIAA heeft drie kernactiviteiten, namelijk het digitaliseren, het bewaren en het ontsluiten van het audiovisuele materiaal in Vlaanderen. Daarvoor werkt VIAA samen met meer dan vijftig contentproviders uit de sectoren cultuur en media. Het gaat om omroepen, musea, archieven en bibliotheken. Op dit ogenblik bevat het archief van VIAA meer dan 350 terabyte aan materiaal en het volume stijgt voortdurend. Er zijn meer dan 20.000 filmpjes. Het is de bedoeling dat die filmpjes ook gebruikt worden. Met de contentproviders werd afgesproken dat VIAA het materiaal digitaliseert en archiveert op voorwaarde dat het onder bepaalde voorwaarden kan worden ontsloten voor specifieke doelgroepen.

Mevrouw *Karen Vander Plaetse*, manager Marketing en Publieksinteractie van VIAA, gaat dieper in op de ontsluiting van het archiefmateriaal. Daarbij beperkt ze zich tot de ontsluiting naar het onderwijs via het onderwijsplatform Testbeeld. Andere doelgroepen zijn de contentproviders en het grote publiek via onder meer de openbare bibliotheken en het wetenschappelijk onderzoek. Op dit ogenblik zet men vooral in op het leerplichtonderwijs. Het hoger onderwijs, het dko en het volwassenenonderwijs komen op dit ogenblik dus nog niet aan bod.

VIAA heeft het ontwikkelingstraject afgestemd op de wensen van leerkrachten en docenten aan de hand van een kwalitatief en een kwantitatief onderzoek. Het doel was om te achterhalen hoe de tool er moet uitzien en hoe de leerkrachten het materiaal willen gebruiken in de klas.

Uit veldtesten blijkt dat veel leerkrachten het belangrijk vinden om audiovisueel materiaal te gebruiken in de klas voor het behalen van de leerdoelstellingen. Hun leerlingen leven namelijk in een beeldcultuur. Als er een platform zou zijn waar men op een veilige manier kwalitatief audiovisueel materiaal kan vinden, dan zou 66 percent van de leerkrachten dat ook gebruiken. Op dit ogenblik worden film- en audiofragmenten nog minder gebruikt dan foto's en andere illustraties. Het audiovisueel materiaal is vooral afkomstig van YouTube en van Nederlandse websites, bijvoorbeeld www.schooltv.nl. De leerkrachten hebben echter behoefte aan Vlaams materiaal, bijvoorbeeld voor onderwerpen als de Belgische Revolutie of de Eerste Wereldoorlog, die in Vlaanderen op een andere manier gepercipieerd worden dan in Nederland. Het zou goed zijn als er elke dag in elke klas audiovisueel materiaal zou worden gebruikt.

In het schooljaar 2014-2015 is er een pilootproject van start gegaan in veertien scholen. Er werd gefocust op het vierde leerjaar en op het vak Techniek in de eerste graad van het middelbaar onderwijs. De inhoudelijke keuze werd gemaakt in samenwerking met de leerkrachten. Er was ook iemand van VIAA aanwezig in de klas op het ogenblik dat het materiaal gebruikt werd.

Dit schooljaar wordt er meer inhoud op het platform gezet en wordt de omkadering verbeterd. Daarbij zijn er 400 leerkrachten en 200 studenten van de lerarenopleiding betrokken. Leerkrachten worden goed geïnformeerd over het technische en mediawijze gebruik van de tool, in samenwerking met Mediawijs.be en de lerarenopleidingen. VIAA heeft zes halftijds gedetacheerde leerkrachten in dienst. Zij maken eerst een briefing op, aan de hand van de eindtermen en de leerplandoelstellingen. Op basis daarvan zoeken ze naar materiaal in de archieven, in samenwerking met de beeldresearchers van de VRT. Er worden LOM-gegevens toegevoegd zodat de leerkrachten materiaal op maat kunnen terugvinden. De gedetacheerde leerkrachten zorgen voor thema's en collecties die op het platform worden geplaatst. VIAA werkt ook samen met educatieve uitgeverijen. De meeste leerkrachten gebruiken namelijk een handboek en wensen daar ook audiovisueel materiaal bij. De uitgevers hebben het niet gemakkelijk om audiovisueel materiaal te verzamelen en te updaten. Een handboek wordt namelijk gemiddeld vijf of zes jaar gebruikt.

De leerkrachten in het pilootproject zijn heel enthousiast. Ze kunnen in alle vrijheid zoeken en inspiratie opdoen. Bij de contentproviders zijn er organisaties die sterk inzetten op het onderwijs, onder meer het In Flanders Fields Museum, dat vaak de vraag krijgt van leerkrachten naar materiaal om het museumbezoek voor te bereiden in de klas.

Mevrouw Vander Plaetse geeft een korte demonstratie van het platform. Op de startpagina kunnen de leerkrachten veel dingen ontdekken. Ze kunnen ook een profiel aanmaken. Men kan filteren op een heel aantal parameters, onder meer op het onderwijsniveau, de graad, het vak en het onderwerp. Als de leerkrachten een item bekeken hebben, kunnen ze het in hun collectie plaatsen. Dan wordt het onmiddellijk inzetbaar in de klas. Ze kunnen fragmenten knippen en het ene filmpje naadloos laten aansluiten op het andere. Ze kunnen de collecties ook voorzien van een bijkomende beschrijving, die inspirerend kan werken voor andere leerkrachten. Ook de LOM-gegevens kunnen interessant zijn.

De meeste leerkrachten zijn op zoek naar inspiratie. Daarom speelt VIAA sterk in op de actualiteit. De nieuwsbrief van januari besteedde aandacht aan de Gedichtendag en aan het thema pesten. Mediawijs heeft een collectie met interessant materiaal rond cyberpesten. VIAA hecht veel belang aan samenwerking, binnen het platform en met andere platformen.

VIAA werkt samen met KlasCement en met CANON Cultuurcel. CANON Cultuurcel maakt gebruik van de VIAA-infrastructuur. Het materiaal van CANON Cultuurcel wordt aangeboden op Testbeeld. Op dit ogenblik onderzoekt men de mogelijkheden van een classroom, dit is een gesloten werkomgeving waarbinnen een leerkracht samen met zijn leerlingen dingen kan uitwerken.

VIAA gaat ervan uit dat leerkrachten diverse behoeften hebben. Ze willen een tool die direct inzetbaar is in de klas om audiovisueel materiaal te bekijken, maar ze willen ook dingen maken in de klas. VIAA zet in op gebruiksgemak om maximaal aan alle behoeften van de leerkrachten te kunnen voldoen. Het audiovisuele materiaal is via een login afgeschermd omwille van de auteursrechten. Het is belangrijk om een enkele login (single sign-on) te realiseren. De leerkracht die binnen KlasCement op zoek gaat naar leermiddelen, zou ook contextuele links moeten krijgen naar bijvoorbeeld audiovisuele fragmenten op Testbeeld en omgekeerd.

De heer *Nico Verplancke* benadrukt dat er nog dit jaar een structurele oplossing moet worden gevonden voor de financiering van VIAA. Dat is belangrijk voor een stabiele samenwerking tussen de diverse partners. Daarbij is er ook discussie nodig over de gefaseerde aanpak. Ook buiten het leerplichtonderwijs is er een

grote vraag naar audiovisueel materiaal. Men kan echter niet alles tegelijk realiseren.

2. Toelichting door de heren Pascal Craeye en Hans De Four van KlasCement

De heer *Pascal Craeye*, coördinator van KlasCement binnen het Departement Onderwijs en Vorming, legt de doelstellingen van KlasCement uit. Leerkrachten maken vaak extra lesmaterialen, bijvoorbeeld om iets nieuws uit te proberen of om snellere leerlingen te helpen. Dat leidt tot dubbel werk. Daarom is er KlasCement, een gratis platform waar leerkrachten materiaal delen voor leerlingen van alle leeftijden. Ze zetten hun eigen documenten online, maar ook interessante websites, knappe apps, multimedia en praktijkvoorbeelden. Op die website worden materialen bekendgemaakt, die te koop of te huur zijn, en worden activiteiten aangekondigd. Men kan de inhoud van de website gemakkelijk doorzoeken per onderwerp, vak of onderwijsniveau. Het volstaat om zich te registreren op KlasCement om lid te worden van dit netwerk van delende leerkrachten.

De spreker geeft het voorbeeld van een onderwijzer die les moet geven over de fiets. Deze kan bij KlasCement, binnen de collectie voor het lager onderwijs voor het vak Wereldoriëntatie, zoeken naar lesmateriaal dat gemaakt werd door een collega. KlasCement omschrijft bij welke doelgroepen het materiaal bruikbaar is. De metadata zijn dus heel belangrijk. De leerkracht kan het lesblaadje downloaden en verwerken voor gebruik in de klas. Hij kan ook feedback geven.

KlasCement is een leermiddelennetwerk door en voor leraren. Op dit ogenblik bevat de databank van KlasCement bijna 36.000 leermiddelen: lesblaadjes, interessante oefeningen, nuttige apps of links naar een bruikbare website. Deze inhoud wordt geleverd door leerkrachten. De 85.000 leden van KlasCement zijn grotendeels leerkrachten. De website werkt met een eigen CMS. Met het oog op de ontsluiting van de materialen, voegt het team metadata toe. Daarbij probeert het internationale normen te volgen zodat samenwerking met gelijkaardige projecten in het buitenland mogelijk wordt. Op dit moment focust KlasCement op de leerkrachten van het kleuter- en leerplichtonderwijs. Op de vragen vanuit het volwassenenonderwijs kan men nog niet ingaan. De website telt elke schooldag ongeveer 5000 bezoekers. De website staat heel dicht bij de praktijk van de leerkracht. KlasCement verzorgt ook de projectsite 'de lat hoog voor talen'. Het is ook actief rond STEM, leerzorg, herinneringseducatie en ICT. De leraar moet de resultaten van zijn zoekacties op KlasCement kunnen bewaren. Hij moet het materiaal kunnen downloaden en verder verwerken. De leraar die het materiaal gebruikt heeft, zal meestal een klein bedankje schrijven voor de auteur, met wat feedback. KlasCement is dus een middel tot kennisdeling en dat kan leiden tot tijdswinst.

KlasCement is gratis toegankelijk voor alle leraren. Het is echter ook beschikbaar voor andere actoren die het leren ondersteunen, bijvoorbeeld studenten, docenten en pedagogische begeleiders. Ouders die in het buitenland werken en wonen, vinden op de website Vlaamse oefeningen voor de eigen kinderen. Heel wat organisaties, ook overheidsinstanties, kunnen via KlasCement materiaal ontsluiten voor de scholen en de leerkrachten. Informatie over de peilingen van AKOV wordt bijvoorbeeld toegevoegd aan de website van KlasCement. De uitgeverijen posten eveneens interessant materiaal.

KlasCement leert ook veel van het buitenland en andersom. De inhoud is momenteel al beschikbaar voor de Nederlandse leerkrachten via Wikiwijsleermiddelenplein.nl. Voor de andere landen wordt het ontsloten via de Learning Resource Exchange van European Schoolnet. KlasCement participeert ook aan

projecten rond open educational resources, bijvoorbeeld binnen het Erasmus+-project.

KlasCement heeft niet de ambitie om het handboek te vervangen. Men zal er geen kopieën van handboeken terugvinden. De leerkracht vraagt dat trouwens niet. KlasCement draagt wel bij tot remediëring en differentiatie. Het speelt in op de actualiteit, wat in de handboeken niet altijd mogelijk is. Het geeft geen oordeel over de manier waarop de leerkracht aan de slag gaat met zijn materiaal. In 2009 is uit onderzoek van Bram Pynoo van de UGent gebleken dat 70 percent van het materiaal dat gedownload wordt, herwerkt wordt in functie van de klasgroep. Het lesmateriaal dat in KlasCement terechtkomt, wordt gedeeld via internet. Dat betekent dat men ICT-vaardigheid nodig heeft om het te kunnen downloaden. Inhoudelijk heeft echter slechts 12 percent van de materialen iets te maken met ICT.

KlasCement werd opgericht in 1998. Op dit ogenblik maakt het al twee jaar deel uit van het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse overheid. In die tijd is het aantal leden met 34 percent toegenomen en het aantal leermiddelen met 31 percent. Het personeelsbestand is niettemin hetzelfde gebleven. De website wordt goed onderhouden, en daardoor is de gebruiksvriendelijkheid toegenomen.

De meeste gedetacheerde leerkrachten die werken bij KlasCement staan nog halftijds voor de klas om de voeling met het werkveld te behouden. Zij beslissen of een leermiddel al dan niet online komt. Een belangrijke voorwaarde is dat het materiaal wel degelijk te maken heeft met de onderwijspraktijk. Bij de gebruikte afbeeldingen moet er een bronvermelding staan. Het materiaal moet inhoudelijk correct zijn en mag geen taalfouten bevatten. Het moet ook legaal zijn.

De heer *Hans De Four*, projectcoördinator, licht de werking van KlasCement verder toe. De leerkracht maakt het lesmateriaal en uploadt het. Als het na moderatie terechtkomt in de databank van KlasCement, worden er LOM-gegevens aan toegevoegd. Dan kan een andere leerkracht het downloaden en herwerken. KlasCement werkt samen met organisaties, die bereid zijn om hun eigen databank te koppelen aan die van KlasCement omdat ze van oordeel zijn dat hun lesmateriaal aldus beter terug te vinden is. Technopolis heeft beslist om zijn materiaal rechtstreeks bij KlasCement te zetten. De databank van KlasCement is ook gekoppeld aan Wikiwijs in Nederland en aan de Learning Resource Exchange for Schools. Daardoor is het materiaal ook heel gemakkelijk bereikbaar vanuit Nederland.

VIAA digitaliseert heel wat videomateriaal. Het materiaal dat interessant is voor het onderwijs komt terecht binnen Testbeeld. De LOM-gegevens kunnen in de toekomst worden doorgestuurd naar KlasCement. Een leerkracht die zoekt binnen KlasCement, zal dan ook de LOM-gegevens van VIAA terugvinden. Het filmpje zelf is beschikbaar via een link vanuit KlasCement naar VIAA. De leerkracht kan dan lesmateriaal maken dat het filmpje verrijkt. Dat kan via KlasCement worden gedeeld met andere leerkrachten. In de toekomst zullen databanken aan elkaar gekoppeld kunnen worden.

3. Toelichting door de heer Dirk Terryn en mevrouw Katrien Van Iseghem van CANON Cultuurcel

De heer *Dirk Terryn*, coördinator van CANON Cultuurcel, legt uit dat het platform 'Ingebeeld' in 2005 ontstaan is vanuit een onderzoek naar audiovisuele vorming binnen het Vlaamse onderwijs. De conclusies van dat onderzoek werden bevestigd door het onderzoek dat VIAA zopas heeft toegelicht. Het platform Ingebeeld werd ontwikkeld omdat er nood was aan multimediale expertise.

Daarvoor werd er samengewerkt met verschillende partners, zoals het Initiatief Audiovisuele Kunsten, het Instituut voor Beeldende, Audiovisuele en Mediakunst en het Kunstensteunpunt. Het VIAA is de meest recente partner. Binnen de doelstellingen van CANON Cultuurcel is het heel belangrijk om samenwerking te realiseren.

CANON Cultuurcel besteedt aandacht aan de lerarenopleiding. Daar is nog veel inspanning nodig rond multimediale expertise. Daarom is CANON Cultuurcel begonnen met het opstarten van laboprojecten, in samenwerking met de lerarenopleiding. De spreker verwijst ook naar het onderzoek 'Simpel als krijt', van de Hogeschool West-Vlaanderen. Daaruit blijkt dat leerkrachten met de multimediale content vrij klassiek aan de slag gaan en dat ze nog vaak terugvallen op het gebruik van het schoolbord.

CANON Cultuurcel streeft continu naar synergie met de sectoren cultuur en media. De samenwerking kwam in een stroomversnelling tijdens het ministerschap van mevrouw Vanderpoorten en later van de heer Vandenbroucke. In 2014 heeft CANON Cultuurcel een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met VIAA. Voorheen was er al samenwerking met het VRT-archief. Het besef was ook gegroeid dat er een minder omslachtige procedure nodig was om met dat materiaal aan de slag te gaan.

Het platform rond mediawijsheid werd opgericht op een ogenblik dat Mediawijs.be nog niet bestond. Het was de bedoeling om het mediagebruik te stimuleren en om meer achtergrond te bieden aan de leerkracht. De makers van een reeks documentaires rond armoede werden bijvoorbeeld geïnterviewd over de beeldvorming rond armoede. Die mediareflectie is heel interessant voor het onderwijs. Die content werd op het platform gezet. Sommige mensen zijn daar op een heel integere manier mee aan de slag gegaan.

In de lerarenopleiding kregen studenten begeleiding van twee filmmakers. Aanvankelijk werd er vooral veel aandacht besteed aan de technologie, maar mettertijd kwam de nadruk te liggen op het creatieve mediagebruik. In de beheersovereenkomst met de VRT zijn het begrip mediawijsheid en de samenwerking met het platform Ingebeeld opgenomen. In januari 2013 werd www.mediawijs.be opgericht. Ingebeeld hoeft niet dezelfde rol te spelen. Het kan de werking ervan wel versterken. Sindsdien is CANON Cultuurcel ook meer gaan focussen op de lerarenopleiding.

Dat heeft ook geleid tot de samenwerking met VIAA. Het Kunstensteunpunt zat toen in een transformatie. De samenwerking met VIAA kan de leerkrachten helpen bij een verantwoord archief- en mediagebruik. Ze kan ook VIAA zelf versterken. Door de samenwerking met de VRT kwam Ingebeeld in contact met makers die bereid waren om hun documentaire te laten ontsluiten. Bovendien bestaat er binnen Ingebeeld ook een verborgen labo waarin de klas vrij aan de slag kan zonder rekening te moeten houden met de auteursrechten en waar ook filmpjes kunnen worden gemaakt die niet worden gedeeld op het internet. VIAA wil dat verder ontwikkelen.

Voor de overeenkomst met iMinds is het belangrijk om een solide financiële basis te hebben na 2015. Intussen werd er een constructie uitgewerkt die toelaat om het platform van VIAA weg te halen, als dat nodig zou zijn. Het is belangrijk om een ruimte te creëren voor de meerwaardezoekers die niet alleen filmpjes ophalen van Testbeeld, maar die er iets creatiefs mee doen. Op dat vlak moet men de leraren in opleiding blijven trainen. Daarvoor zijn zelfs faciliteiten ontwikkeld. Dat materiaal kan gemakkelijk worden gelinkt aan andere sites. Ook het project 'Cultuur in de Spiegel' is voor ons heel belangrijk. De beeldtaal is heel belangrijk om bepaalde inzichten te laten groeien bij de leerkrachten. Het platform wordt ook gebruikt voor digitale communicatie. Het belangrijkste is de

labofunctie. Deze is ondertussen ook ingezet voor een e-safety wedstrijd. Er komt ook een traject rond beeldgeletterdheid, hopelijk in samenwerking met Ketnet.

Een tweede platform is Cultuurkuur. Leerkrachten hebben behoefte aan informatie over het culturele aanbod. Dat blijkt uit recente onderzoeken zoals de veldtekening Cultuureducatie en het recente participatieonderzoek bij scholen. Met het instrument Cultuurkuur wil CANON Cultuurcel, in samenwerking met de koepels, het onderwijs sensibiliseren voor cultuur. Daarvoor werkt het samen met CultuurNet Vlaanderen, dat bekend is van de UIT-databank en dat meer mensen goesting wil geven in cultuur. De samenwerking ter zake tussen de ministers bevoegd voor Onderwijs en Cultuur wijst op een geïntegreerd cultuureducatiebeleid.

Mevrouw *Katrien Van Iseghem*, projectverantwoordelijke van Cultuurkuur, legt uit dat Cultuurkuur gegroeid is vanuit een lang voortraject met de partners van CultuurNet. Dankzij de UIT-databank beschikt CultuurNet over heel wat informatie. Cultuurkuur is een ambitieus instrument: het wil ook de kwaliteit van het aanbod aan cultuureducatie verbeteren op basis van de feedback van de leerkrachten. De spreker toont een filmpje dat te raadplegen is via de volgende link: http://ingebeeld4.be/video/cultuurkuurbe-bouwplan-voor-cultuur-de-klas.

Tegelijk met de uitbouw van Cultuurkuur werd ook de Dynamo3-subsidielijn herbekeken. Binnen Dynamo3 diende de school een duurzaam plan te maken voor cultuur op school. In het kader van de culturele activiteit konden de leerlingen zich gratis verplaatsen met De Lijn. De school kon ook subsidies aanvragen. Om de planlast van de scholen zoveel mogelijk te beperken, werd Dynamo3 geïntegreerd binnen Cultuurkuur. Beide initiatieven hadden immers dezelfde ambitie, namelijk meer cultuur op school. De nieuwe website van Dynamo3 werd op 1 februari 2015 gelanceerd. De scholen werden daarvan op de hoogte gebracht. Ondertussen komt het platform op kruissnelheid. Op dit ogenblik zijn er elke dag ongeveer twintig leerkrachten die vouchers aanvragen via Dynamo3. De scholen hoeven geen plan meer op te maken. Via hun UIT-iD loggen ze in op Cultuurkuur. Dan kunnen ze direct aan de slag met Dynamo3. Het systeem is dus laagdrempeliger geworden.

Dynamo2 was een subsidie-instrument. Met Dynamo3 is daar het aspect duurzaamheid bijgekomen. Het vervoer wordt gratis verzorgd door De Lijn. De subsidies zijn onvoldoende voor een verdere verbreding. Daarom probeert men de krachten te bundelen met partners zoals CultuurNet. Sinds Dynamo3 is er ook coaching in de scholen en een regionale werking om de kwaliteit van de projecten te bewaken. Binnen Cultuurkuur werden er praktijkvoorbeelden van goede dynamoprojecten geïntegreerd. Aan de hand van filters kan men op zoek gaan naar kwalitatieve projecten voor een bepaald leerdoel en een bepaald onderwijs-niveau.

De werking van Cultuurkuur is uitgebouwd op een gedragen en doordachte manier. Het rapport-Bamford merkte op dat er in Vlaanderen een topaanbod bestaat en dat er heel wat koppelingen mogelijk zijn tussen cultuur en onderwijs. Vanaf 2011 wordt er gesuggereerd om koppelingen te maken met de UIT-databank en met CANON Cultuurcel. Uit de participatiesurvey – die te raadplegen is via www.participatiesurvey.be – blijkt dan weer dat de leerkrachten een aanbod op maat moeten kunnen zoeken.

De spreker gaat in op het bereik van Cultuurkuur. Meer dan 2000 scholen hadden binnen Dynamo3 een cultuurplan opgemaakt. Met de dynamosubsidies werden er sinds 2009 al meer dan een half miljoen leerlingen bereikt. Daarbovenop werden er meer dan 200.000 leerlingen en leerkrachten vervoerd met het systeem dynamoOPWEG. Met de subsidies, die maximaal 1500 euro bedragen; kan men

jaarlijks ongeveer vierhonderd schoolprojecten helpen realiseren, die allemaal op kwaliteit worden gescreend. De UIT-databank ontsluit maar liefst 150.000 culturele activiteiten. Bovendien is men de voorbije jaren geëvolueerd van een subsidie naar een brede ondersteuning.

De heer *Dirk Terryn* vertelt dat de integratie eigenlijk al van start gegaan is in opdracht van de vorige leidende ambtenaar, namelijk de heer Jo De Ro. De daaropvolgende leidende ambtenaar, de heer Luc Jansegers, heeft het werk voortgezet. Ook de mensen van KlasCement willen rekening houden met de wens van de leerkrachten om door de bomen het bos te blijven zien. Daarom zal de integratie nog verder moeten gaan. De leerkrachten hebben geen behoefte aan een grote databank of een grote website, ze moeten de weg vinden. Daarom is er nood aan een single sign-on. Het kenniscentrum bij het Departement Onderwijs en Vorming volgt dat verder op. Het is belangrijk om de stakeholders hierbij te betrekken, bijvoorbeeld uitgeverijen, mediaspelers, lerarenopleiders en onderwijskoepels. Ook Klasse is bezig met het digitaliseren en archiveren van materiaal. Op dit vlak is er nog veel werk aan de winkel, maar er is ook een grote bereidheid.

4. Vragen en bemerkingen van de commissieleden

4.1. Vragen en bemerkingen van de heer Jo De Ro

De heer *Jo De Ro* is blij met de evolutie van de voorbije twee jaar.

Hij vraagt zich af of er bij een maximale inschakeling van de filterfuncties nog wel resultaten kunnen worden weergegeven. Zal er bij de uitrol over heel Vlaanderen een testpanel worden geïnstalleerd voor de nieuwe functies? Tegen wanneer zou de single sign-on kunnen worden gerealiseerd? Zijn er nog bepaalde hindernissen, bijvoorbeeld partners die niet willen meewerken?

Welke instellingen hebben er hun databanken reeds ter beschikking gesteld van KlasCement, behalve Technopolis? Is er bij de overheden nog interessant materiaal dat niet of onvoldoende ontsloten is?

CANON Cultuurcel houdt zich bezig met cultuur binnen onderwijs. Hoe verloopt de samenwerking met de partners die verantwoordelijk zijn voor onderwijs binnen cultuur? De ministers hebben niet geaarzeld om hun medewerking te verlenen. Hoe verloopt de samenwerking met de ambtenaren binnen het Departement Cultuur? Daar zijn namelijk grote veranderingen geweest.

De planlast is de voorbije tien jaar altijd een hot item geweest in de commissie Onderwijs. Ook in deze regeerperiode is dat het geval. Welke concrete maatregelen werden er genomen om de planlast voor de scholen te verminderen? Kunnen die maatregelen inspiratie bieden aan andere verantwoordelijken?

Heel wat reportagemakers zijn blijkbaar bereid om hun materiaal te ontsluiten. Zijn ook andere cultuuractoren, bijvoorbeeld theatermakers en mensen die dansproducties leiden, bereid om de voorstelling digitaal te delen, achter een single sign-on, in een veilige omgeving, eens de optredens in Vlaanderen achter de rug zijn? Dat kan ook interessant zijn voor scholen die zich niet vlot kunnen verplaatsen of op een ogenblik dat de voorstellingen uitverkocht zijn.

4.2. Vragen en bemerkingen van mevrouw Ann Brusseel

Mevrouw *Ann Brusseel* wil van de diverse sprekers vernemen of ze van oordeel zijn dat ze momenteel al voldoende leerkrachten bereiken. Hoe kan er nog vooruitgang worden geboekt? Volstaan de huidige middelen om dat te realiseren?

Enige tijd geleden heeft ze een aantal doorlichtingsverslagen doorgenomen van lagere scholen in de centrumsteden. Veel scholen blijken nog altijd zwak te scoren voor muzische vorming. Hoe kan men dat tekort aanpakken? Dat is een vraag voor CANON Cultuurcel.

4.3. Vragen en bemerkingen van de heer Jos De Meyer

De heer *Jos De Meyer* sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Brusseel. Hoe evalueren de sprekers het aantal gebruikers dat ze bereiken in het onderwijsveld? Is er een strategie om dat aantal te verhogen? Hoeveel personeelsleden worden er hiervoor ingezet?

4.4. Vragen en bemerkingen van mevrouw Vera Celis

Mevrouw *Vera Celis* denkt dat het voor de leerkrachten boeiend is om met al het beschikbare materiaal aan de slag te kunnen gaan. De tijd van de individuele voorbereidingen is duidelijk voorbij. Op de website van VIAA las ze dat er momenteel ongeveer 300 testleerkrachten gebruikmaken van het platform. Ze wil weten wanneer de tool volledig operationeel zal zijn. Ze vraagt of leerlingen ook kunnen gebruikmaken van bepaalde materialen als ze een werk moeten maken? Kunnen leerkrachten materiaal bestellen rond bepaalde themata?

4.5. Vragen en bemerkingen van mevrouw Kathleen Krekels

Mevrouw *Kathleen Krekels* vraagt of het duidelijk is welke scholen er op de website minder actief op zoek gaan naar informatie. Worden er initiatieven genomen om die scholen toch te bereiken?

Is er een helpdesk om de leerkrachten die digitaal niet zo vaardig zijn, hun weg te helpen vinden op de website van KlasCement?

4.6. Vragen en bemerkingen van mevrouw Yamila Idrissi

Mevrouw *Yamila Idrissi* sluit zich aan bij het enthousiasme van de vorige sprekers. Ze vraagt zich echter af of de toekomst van de projecten niet in het gedrang komt door de besparingen.

De directie van VIAA heeft gezegd dat er overlegd moet worden over de prioriteiten. Hoe wil men dat aanpakken? Welke initiatieven zouden er in het gedrang komen als de financiering niet terug op het vroegere peil komt? Een uitrol van het project van VIAA over alle scholen is volgens haar heel moeilijk als er geen duidelijkheid is over de financieringsenveloppe voor de komende jaren. Ze wil weten hoe de mensen van VIAA daar tegenaan kijken.

Elke school kan 1500 euro krijgen voor een Dynamo3-project. Ze wil weten wat er gebeurt als het geld op is en er toch nog aanvragen zijn. Is dat al gebeurd? Ze vraagt welke scholen er participeren aan Cultuurkuur en wat het profiel is van de leerlingen. Waarom doen bepaalde scholen of bepaalde leerlingen niet mee? Zijn er nog bepaalde drempels?

4.7. Vragen en bemerkingen van mevrouw Caroline Bastiaens

Mevrouw *Caroline Bastiaens* vindt het boeiend om te zien hoe een dergelijk lerend netwerk tot stand komt. VIAA zou willen dat er elke dag in elke klas audiovisueel materiaal wordt gebruikt. Kunnen de platformen dat wel aan? Op dit ogenblik bereikt VIAA namelijk 400 leerkrachten en bij KlasCement zijn er 5000 gebruikers per dag. De leerkrachten moeten de zekerheid hebben dat de

platformen goed werken als ze er een beroep op willen doen. Dat vergt de nodige investeringen.

CANON Cultuurcel ziet zichzelf als een bruggenbouwer. Moet men dat zien als een centraal punt van waaruit de noodzakelijke linken kunnen worden gelegd? Is een dergelijk centraal punt noodzakelijk en zo ja, wie zal die rol opnemen?

4.8. Vragen en bemerkingen van de heer Jan Durnez

De heer *Jan Durnez* zou graag de resultaten inkijken van het recente participatie-onderzoek. Hij weet dat heel wat grotere culturele centra een eigen programmatie hebben voor scholen en vraagt zich af of daar een netwerk rond zit. Zijn er te ontwikkelen pistes voor het deeltijds kunstonderwijs? Welke zijn de partners om zaken te realiseren in het minder grootstedelijke gebied? Zijn er ook contacten met de partners bij de erfgoedconvenanten die ook materiaal aan het samenbrengen zijn, onder meer filmmateriaal?

5. Antwoorden van de heer Nico Verplancke en mevrouw Karen Vander Plaetse van VIAA

De heer *Nico Verplancke* antwoordt dat het testen van nieuwe functies binnen een platform een continu proces is. Men moet mee kunnen evolueren met de standaarden van gebruiksgemak en technologie. Men moet zich ook kunnen aanpassen aan de bereidheid van de partners en aan de stand van zaken op het internet. De partners die de content leveren, houden nog altijd nauwgezet in de gaten wat er gebeurt met hun materiaal. De bereidheid om het materiaal te delen wordt echter groter, zeker als dat gekoppeld wordt aan een dienstverlening op het vlak van digitalisering en archivering. Uit de praktijk blijkt dat er een vertrouwensrelatie kan ontstaan waarbinnen er garanties worden gegeven dat het materiaal niet verkeerd gebruikt zal worden. Het is zeker de bedoeling om dat project verder te zetten.

De partners stonden aanvankelijk wantrouwig tegenover het initiatief. Ze waren bezorgd over wat er met hun materiaal zou gebeuren. Gaandeweg hebben ze ingezien dat het initiatief goed is. Nu het vertrouwen groeit, is het mogelijk om gradueel te experimenteren met nieuwe functies, waarover dan telkens teruggekoppeld wordt. Het materiaal voor leerlingen beschikbaar stellen, doet echter velen nog huiveren. Dat zijn immers geen leerkrachten, professionelen waar afspraken mee mogelijk zijn. Dat neemt niet weg dat er in scholen proefprojecten zullen lopen met leerlingen. De bevindingen worden dan meegedeeld aan de contentproviders, die kunnen nagaan of en hoe de ruimere verspreiding mogelijk is.

Het is zeker niet zo dat het panel van testscholen een vaststaand gegeven is, hoewel dat op termijn wel zo kan zijn. Aangaande de werkgroep Digitale leermiddelen is er een meeting in het vooruitzicht gesteld waarop de concrete planning zou worden bekeken. Hindernissen zijn financiële drempels, maar ook de vraag of vooruitgang past in het ontwikkelingstraject van elke partner.

Mevrouw *Karen Vander Plaetse* herhaalt dat er 500.000 uur materiaal is. Leerkrachten hebben niets aan die massa. Daarom is vertrokken van wat de leerkrachten nodig hadden. Bij het VRT-archief levert het trefwoord 'fiets' meer dan duizend filmpjes op. Het is de bedoeling dat de gedetacheerde leerkrachten op basis van de eindtermen en leerplannen een selectie maken van de meest geschikte filmpjes per onderwijsniveau, vak of leeftijd.

De heer *Nico Verplancke* resumeert dat het VIAA-aanbod op het platform uitgebreid wordt op basis van leerplannen en eindtermen, maar dat het ook

ruimer ontsloten wordt. VIAA werkt daarnaast niet alleen voor archieven en omroepen, maar ook voor andere partijen. Zo stroomt er bijvoorbeeld gradueel materiaal van de podiumkunsten binnen. Dat is precies wat hij bedoelt met gradueel digitaliseren.

Het is niet zo dat er al genoeg leerkrachten gebruikmaken van het platform, maar een ruime bekendmakingscampagne heeft pas zin als er meer materiaal beschikbaar is. Elke dag in elke klas, is zeker het doel op langere termijn. Hardware als digiborden en ipads zijn nodig, maar vooral de inhoud en de lesmethodes tellen. Het komt erop aan meer materiaal te digitaliseren en de lerarenopleiding hierin te betrekken.

VIAA telt veertien personeelsleden, die zich inzetten voor het digitaliseren, het archiveren en het ontsluiten. Daarnaast werken nog zes halftijds gedetacheerde leerkrachten voor VIAA. Eén iemand werkt uitsluitend voor Testbeeld, en doet de coördinatie en de planning van dat platform. Vooral de gedetacheerde leerkrachten houden zich bezig met de selectie van het materiaal. Bij de VRT zijn er ook enkele mensen die zich toeleggen op de annotatie, om de juiste beelden te zoeken bij de zoektermen en de kernwoorden die door de leraren uit de leerplannen worden gehaald.

Het platform is volledig operationeel, het aanbod is evenwel nog beperkt. Tegen de zomer van 2015 zal de selectie voor de bestaande vakken afgerond zijn. Dat betekent dat er niet voor alle vakken van alle graden een aanbod zal zijn. De huidige financiering laat toe om hetgeen gepland is, ook daadwerkelijk uit te voeren. Nieuwe leerkrachten worden op het platform toegelaten, maar er zijn geen grote wervingscampagnes. Voor volgend jaar moet het mogelijk zijn om voor andere vakken materiaal aan te bieden, mits de nodige financiering. Een schaalvergroting, meer leerkrachten dus, verhoogt het werk van de helpdesk. De huidige middelen volstaan dus niet om te groeien in content of in bereik. Andere onderwijsvormen, met name het volwassenenonderwijs, het hoger onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs, zijn geïnteresseerd, maar VIAA houdt voorlopig de boot af. Het is ook niet gezegd dat de methode voor leerplichtonderwijs geschikt is voor de andere onderwijsvormen. Allicht is het nodig oudere studenten zelf toegang te geven tot het platform. VIAA wil met testprojecten werken en stapsgewijs andere onderwijsvormen bereiken. Het komt er vooral op aan te luisteren naar gebruikers en continu bij te schaven.

Wat de erfgoedconvenants betreft, merkt de heer Verplancke een grote vraag naar digitalisering. Het platform voor onderwijs is voor hen een middel om hun inhoud te ontsluiten. VIAA werkt goed samen met de archieven, de omroepen – ook de regionale – en breidt de lijst van partners stapsgewijs uit. Ook dat is een kwestie van financiële middelen en personeel. De scope en de keuze van de partners zullen dit jaar worden bediscussieerd.

Voor dit jaar kunnen de projecten van de single sign-on en de uitwisseling van LOM-gegevens worden voortgezet. Op langere termijn is de contentontwikkeling belangrijk alsook de ontsluiting via een eenvoudige selectieprocedure. De overgang van projectmatig werken naar structurele financiering, is nodig voor de kwaliteit en de continuïteit. Een van de frustraties van leerkrachten is dat filmpjes op het net na een paar maanden verdwenen kunnen zijn. Ze rekenen erop dat hun lesvoorbereidingen ook het jaar nadien nog bruikbaar zijn. De links moeten dus geldig blijven. Een langetermijnperspectief is dus niet alleen voor de ontwikkelaar maar ook voor de gebruiker belangrijk.

De spreker vat samen dat er heel wat initiatieven zijn, maar ook een gemeenschappelijke visie en een gretigheid om verder te bouwen. VIAA zal dit jaar op het vlak van interactie grotendeels ter plaatse trappelen, maar staat klaar om in

de volgende jaren de groei door te zetten en door een netwerk van leerfaciliterende platformen voor leerkrachten het verschil te maken.

6. Antwoorden van de heren Pascal Craeye en Hans De Four en mevrouw Bea Claeys van KlasCement

De heer *Pascal Craeye* legt uit dat de filterfunctie zo gebruiksvriendelijk mogelijk gemaakt wordt, zonder dat de gebruikers daarom dagelijks bevraagd worden. KlasCement krijgt wel degelijk vragen van administraties om materiaal over te nemen, zoals bijvoorbeeld recent vanuit het domein Leefmilieu. Dat wordt dan nader bekeken en zo nodig worden de databanken gekoppeld. Een koppeling met Sensoa, dat ongeveer 1200 lesmaterialen in zijn bibliotheek heeft, is bijna rond. De metadata daarvan zullen binnenkort ook via KlasCement te consulteren zijn door leerkrachten. KlasCement gaat dus wel in op vragen van organisaties maar gaat zelf niet op zoek naar materiaal.

De heer *Hans De Four* vult aan dat KlasCement ook samenwerkt met Mediawijs. Hun educatiedossiers worden op KlasCement aangeboden. Child Focus heeft enkele jaren geleden besloten om het materiaal over veilig internet via een deelsite van KlasCement te ontsluiten. Ook jaren geleden is het materiaal van het begeleid individueel studeren – een project van de Vlaamse overheid – in de databank van KlasCement opgenomen. Dit wordt nu voornamelijk gebruikt door het volwassenenonderwijs. Ook het lesmateriaal van het Bijzonder Comité voor Herinneringseducatie is beschikbaar op KlasCement. Technopolis is reeds vermeld. Met het Fonds voor Vakopleiding in de Bouw wordt nagegaan hoe ze hun databank van lesmaterialen via KlasCement beschikbaar kunnen stellen.

De heer *Pascal Craeye* vermeldt dat KlasCement voornamelijk groeit door mond-aan-mondreclame. Per schooldag komen er netto vijftig nieuwe leden bij. Netto betekent de instroom min de uitstroom van leden die zich een jaar lang niet aangemeld hebben op de website, zoals bijvoorbeeld leerkrachten die het beroep verlaten. De leraar is bij consultatie van de website niet verplicht aan te geven bij welke school hij werkt. KlasCement licht geregeld op pedagogische studiedagen zijn werking toe. Daarbij blijkt dat de meeste leerkrachten het initiatief kennen, maar het nog niet allemaal gebruiken. Contact met de leerkrachten is ook voor KlasCement interessant om problemen te leren kennen. Op dit moment telt KlasCement veertien medewerkers: tien en een half voltijdsequivalenten, waarvan twee contractuele programmeurs en acht en een half gedetacheerde leerkrachten. Om lid te worden van KlasCement moet je achttien jaar zijn, hoewel de website ook materiaal bevat voor leerlingen. Zo zijn de interactieve oefeningen beschikbaar voor kinderen op de site www.oefen.be.

De heer *Hans De Four* bestempelt KlasCement als een uniek project in Europa, in de zin dat er streng gewaakt wordt over de kwaliteit. Wie één jaar geen gebruikmaakt van de site, verliest zijn lidmaatschap. Zo blijven enkel de actieve gebruikers over. De meest actieve gebruikers worden gedetecteerd op basis van een puntensysteem. De leden met de meeste punten krijgen dan een prijs, bijvoorbeeld filmtickets. In Europa zijn er heel weinig open education resources netwerken die zo werken. Het is nochtans een motivatie om de links nog meer te delen. KlasCement biedt enkel de infrastructuur aan, de inhoud moet komen van de leerkrachten zelf. Dat wordt hen ook keer op keer gemeld, om de betrokkenheid te verhogen.

Idealiter wil KlasCement alle leerkrachten bereiken, benadrukt de heer *Pascal Craeye*, al zijn er natuurlijk ook fantastische leerkrachten die weinig digitaal lesmateriaal nodig hebben. Hoe meer ICT-nascholingen en -beleidsvoering op school, hoe sneller leerkrachten zelf digitaal lesmateriaal zullen maken en delen. Dat is een pleidooi voor het op peil houden van de ICT-middelen.

www.klascement.help is de helpwebsite met handleidingen en filmpjes. Als een student lid wordt van KlasCement, moet hij opgeven in welke school hij les volgt. Zijn docenten kunnen dan de student helpen bij het gebruik van KlasCement. Naast de helpwebsite is er ook een infomailadres. Een telefonische helpdesk is er niet. Kortom, KlasCement heeft wel degelijk de ambitie te verbreden en te verdiepen. Het volwassenonderwijs is vragende partij.

Mevrouw *Bea Claeys,* moderator en coördinator talen van KlasCement, legt uit dat het volwassenonderwijs voor Nederlands als tweede taal, vooral geïnteresseerd is in het delen van lesmateriaal omdat de opleidingsprofielen gewijzigd zijn en het huidige materiaal op KlasCement daar niet helemaal bij past. Bij gebrek aan personeel en middelen, is dat momenteel niet mogelijk. Uiteraard wil KlasCement alle leerkrachten bereiken, maar verplichten is niet mogelijk. Leerkrachten gaan immers in hun vrije tijd op zoek naar leermiddelen. KlasCement is dan ook vooral populair in niches waar er geen handboek voor bestaat of geen handboek dat voor alle leerlingen bruikbaar is, bijvoorbeeld leerzorg en het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers.

De heer *Pascal Craeye* zegt dat de platformen het gebruik vooralsnog aankunnen maar dat daar een kost aan verbonden is. Zo moet de website continu worden gemonitord door de leverancier van serviceruimte, omdat een vlot werkende website essentieel is.

7. Antwoorden van de heer Dirk Terryn en mevrouw Katrien Van Iseghem van CANON Cultuurcel

Het verheugt de heer *Dirk Terryn* dat de parlementsleden overduidelijk belang hechten aan cultuur in onderwijs. Het tijdspad voor de single sign-on zal de spreker het parlement laten bezorgen. Hij vermoedt dat het meeste binnenlandse materiaal al door VIAA verzameld wordt, maar suggereert na te gaan of er zich nog interessante ontwikkelingen afspelen op Europees niveau. Daarnaast hebben ook de kunsten- en cultuursector nog heel wat materiaal. Die toonden zich alvast bereidwillig mee te werken. Naast het overleg is het ondernemerschap van de overheid voor hem relevant. Overleg met de VMMa en de VRT is nodig, maar rechtstreeks contact met de makers leidt sneller tot akkoorden. Voor educatie is men immers vaak bereid een toegeving te doen.

De mogelijkheden voor cultuureducatie worden geëxploreerd in het overleg dat het gevolg is van de conceptnota Groeien in cultuur, van ministers Smet en Schauvliege, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 januari 2012. De beleidsnota's van de ministers bevoegd voor Onderwijs en Cultuur openen voor de spreker het perspectief op een snellere consolidatie van wat bestaat. De bereidheid tot samenwerken is zeer groot, wat de budgettaire krapte mogelijks kan compenseren. Voor de spreker zijn er nog heel wat mogelijkheden die niet noodzakelijk meer geld kosten. Zo hoeft een museum zich niet te beperken tot het verkopen van een ticket aan leerkrachten, maar kan het hen bijvoorbeeld helpen zoeken hoe de leerdoelen het best bereikt kunnen worden. Aan de Stichting Lezen bijvoorbeeld, is gesuggereerd om contact op te nemen met wie de eindtermen concipieert, om te overleggen met de onderwijsinspectie en acties af te stemmen op wat het onderwijs nodig heeft. Er is potentieel voor een betere samenwerking.

Mevrouw *Katrien Van Iseghem* geeft verdere uitleg bij Cultuurkuur. Dat de scholen subsidies krijgen, betekent dat ze een financieel rapport moeten indienen en de kosten moeten bewijzen. Voor Dynamo3 gebeurde de rapportering grotendeels digitaal maar moesten de facturen nog op papier worden bezorgd, voor waar ondertekend. In 2011 en 2012 deed het Rekenhof een speciale doorlichting van subsidies van allerlei overheidsdiensten. Ter gelegenheid

daarvan nam CANON Cultuurcel haar subsidiewerking onder de loep en vroeg experts er hun licht te laten over schijnen. Daaruit bleek dat Dynamoproject toch heel wat gegevens vroeg, ook al ging het slechts over maximum 1500 euro per project. Ondertussen worden alle gegevens digitaal opgevraagd, onder andere een overzicht van de facturen. CANON Cultuurcel werkt samen met de verificatiedienst, die per juryronde enkele Dynamo3-projecten grondiger controleren. De vouchers kunnen scholen gewoon printen. De planlast is verminderd en de drempel wordt zo laag mogelijk gehouden. Zo kunnen scholen gewoon inloggen, onder meer met hun Facebookaccount. Dat alles spaart tijd voor de leerkrachten maar ook voor Cultuurkuur.

De heer *Dirk Terryn* weet dat in de kunstinstellingen maar ook in de opleidingen nog heel wat nieuw materiaal voorhanden is. Onderwijs wordt al te vaak verweten tekort te schieten, zo ook in muzische vorming. Nochtans komt het erop aan leerkrachten te waarderen en te stimuleren, onder meer door ze inspiratie te geven, door bijvoorbeeld goede voorbeelden te delen op Cultuurkuur. De leerkracht zelf is één van de grootste cultuurparticipanten, wat blijkt uit het onderzoek van het Centrum voor Amateurkunsten, maar past daarom die kennis niet toe in de les. Het zelfvertrouwen van leerkrachten voor muzische activiteiten is niet zo groot. De overheid moet stimuleren en overtuigen.

CANON Cultuurcel telt negen personeelsleden, hoewel ze niet allemaal voltijds werken. Het aantal gebruikers van Cultuurkuur is al aanzienlijk gestegen, en blijft stijgen. Sinds de economische crisis zijn de beloofde subsidiestijgingen voor Dynamo3 geschrapt. Om die reden is het belangrijk de leerkrachten op een andere manier meerwaarde te bieden. De overeenkomst met De Lijn is daar een goed voorbeeld van. Zo kunnen scholen een eenvoudige voucher zelf printen. Dynamo3 kan ook gewoon dienen als inspiratie, scholen hebben nog andere budgetten voor muzische activiteiten. Dat de gebruikersgroep tweeduizend scholen telt, terwijl er maar vierhonderd projecten kunnen worden goedgekeurd, is daarvan het beste bewijs. Met Cultuurkuur kan die gemeenschap nog groter worden. Dynamo3 blijft daarbij een lokmiddel. Beroeps- en buitengewoon onderwijs maken sterk gebruik van Dynamo3. Twee personen houden voeling met de werkvloer, bijvoorbeeld door spreekkuren in cultuurinstellingen. Culturele centra en bibliotheken zijn gemotiveerd om mee te investeren in de dialoog. Ze maken de spreekuren bekend en stellen lokalen ter beschikking. Cultuurinstellingen zien dat immers als een kans om zelf contacten te leggen met het onderwijsveld.

Goede samenwerking is gebaat bij duidelijkheid vooraf. Pas onlangs is beslist dat er in 2015 verder geïnvesteerd wordt in VIAA. Die onduidelijkheid heeft echter geen invloed op de bereidheid tot samenwerking. Het intense overleg met VIAA wordt voortgezet. CANON Cultuurcel hoopt dan ook dat 2015 en 2016 oogstjaren worden. Cultuurkuur is pas gelanceerd, cijfers zijn er nog niet. Zowel CultuurNet als CANON Cultuurcel zijn druk bezig met scholen te helpen bij het aanloggen. De middelen blijven een zorg. Als er te weinig Dynamo3-projecten gefinancierd kunnen worden, heeft dat een effect op het succes van Cultuurkuur. Dat neemt niet weg dat de huidige meerwaarde breder is dan alleen het financiële potje. Met die beperkte pot tracht de organisatie zo goed mogelijk te werken.

Een centraal punt is zeker wenselijk, maar het allerbelangrijkste is overleg en samenwerking. CANON Cultuurcel is in voortdurend overleg met alle betrokkenen, heeft een mandaat van de koepels en tracht die bruggenbouwer te zijn. De suggestie over het dko en de muzische vorming is interessant, zeker op lokaal vlak. Het expertisenetwerk Cultuureducatie geeft het dko een bijzondere rol in het lokale netwerk. Ook intern is er overleg om na te gaan welke kansen samenwerking met dko biedt.

Mevrouw *Kathleen Helsen*, voorzitter, dankt de sprekers voor hun boeiende toelichtingen.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Ann BRUSSEEL,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AKOV	Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming
CANON	Cultuurcel van het Agentschap voor Onderwijscommunicatie
CMS	contentmanagementsysteem
dko	deeltijds kunstonderwijs
ICT	informatie- en communicatietechnologie
LOM	Learning Object Metadata
STEM	Science, Technology, Engineering, Mathematics
UGent	Universiteit Gent
VIAA	Vlaams Instituut voor Archivering
VMMa	Vlaamse Media Maatschappij
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie